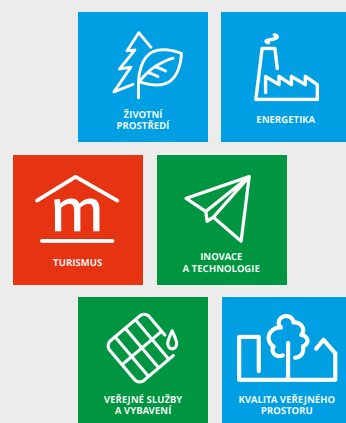

ZELENÉ MĚSTO

PRIORITY 4

Úsilí o dekarbonizaci je globálním trendem. Změny klimatu se dotýkají života každého z nás a v kontextu cílů komplexních strategických přístupů – od naplňování cílů udržitelného rozvoje (SDGs) po Zelenou dohodu pro Evropu (Green Deal) – jsou neoddělitelnou podmínkou udržitelného rozvoje ve všech třech jeho pilířích. Přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku, zelená tranzice i provazba se sociálními politikami jsou klíčovými oblastmi, které prostřednictvím využívání nových technologických nástrojů a inovativních přístupů lze chápat také jako cestu ke konkurenceschopnosti, k posílení odolnosti i ke zvýšení kvality života, a to na všech úrovních – od globální až po tu lokální.

Do roku 2050 by se Evropa měla stát prvním klimaticky neutrálním kontinentem, do roku 2030 je plánováno omezení emisí skleníkových plynů o nejméně 55 % oproti hodnotám z roku 1990.

Zelená dohoda pro Evropu je závazkem s ambiciózními cíli. Strategie cílí na zlepšení kvality života současné generace i těch budoucích komplexními přístupy, které zahrnují řadu dílčích strategických přístupů od národních až po lokální úroveň, a to v oblasti zabezpečení dodávek udržitelné energie (včetně energetických úspor a podpory obnovitelných zdrojů a alternativních dodávek elektrické energie, např. prostřednictvím komunitní energetiky), přechodu na oběhové hospodářství / cirkulární ekonomiku, ochranu biologické rozmanitosti a ekosystémů, udržitelný potravinový systém, efektivní a bezpečnou dopravu šetrnou k životnímu prostředí, konkurenceschopný průmysl, výzkum a inovace, včetně zajištění financování vedoucích k realizaci účinných řešení regionálního rozvoje. Zelená tranzice je spojena také se vznikem nových pracovních míst, ze změnami odborných dovedností, které jsou (a budou) pro výše popsané změny nezbytné.

V kontextu energetické krize probíhají v současné době jednání o nových cílech EU v oblasti energetiky. Pro rok 2030 jsou navrženy tyto:

- **zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů na 42–45 % celkové spotřeby energie,**
- **snížit spotřebu primární energie v EU o 40–42 % a konečnou spotřebu energie o 36–40 %.**

Propojení zelené a digitální tranzice, jako cesta budoucího udržitelného rozvoje, se promítá také do strategických dokumentů v České republice, zejména pak do Konceptce Smart Cities – odolnost prostřednictvím SMART řešení pro obce, města a regiony (schválená 2021) a jejího Implementačního plánu, obojí zpracováno Ministerstvem pro místní rozvoj. Samosprávy včetně Ostrova se zapojí prostřednictvím státního programu pro podporu udržitelného rozvoje obcí a regionů a také přistoupením k Paktu starostů a primátorů pro klima a energii, obojí řízeném Ministerstvem životního prostředí.

Atraktivní prostředí pro život a zdravá krajina jsou klíčové pro kvalitní život každého z nás. V kontextu udržitelného rozvoje, včetně dosahování klimatických cílů, je zásadní respektovat potřeby všech generací a zvláště mladých, pro které nabývá environmentálně šetrný přístup k životu na důležitosti. Udržitelná města představují jeden z globálních cílů udržitelného rozvoje (SDGs), na evropské úrovni je úsilí o kvalitní prostředí pro život součástí interdisciplinární iniciativy Nový evropský Bauhaus, která se zaměřuje na realizaci opatření vedoucích, ke vzniku udržitelných veřejných prostor ve spolupráci všech klíčových aktérů.

Do roku 2030 se v EU obnoví významné oblasti poškozených ekosystémů a ekosystémů bohatých na uhlík; přírodních stanovišť a druhů, které nevykazují zhoršení trendů nebo stavu z hlediska ochrany a nejméně 30 % dosahuje příznivého stavu z hlediska ochrany nebo alespoň vykazuje pozitivní trend.

Péče o krajinu je přirozeně součástí cílů udržitelného rozvoje, ať už v podobě cílem „život na souši nebo život ve vodě“, především pak souvisí s cílem „zdraví a kvalitní život“. Aktuálně je péče o krajinu velmi podporována i na evropské úrovni, zejména prostřednictvím Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – Navrácení přírody do našeho života, která je jednou z dílčích součástí Zelené dohody pro Evropu. Péče o krajinu zde má hned několik úrovní, od výše zmíněného přispěvku k omezení dopadů změn klimatu přes prevenci lesních požárů, zajištění dodávek potravin (součást potravinové bezpečnosti) až po ochranu volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (od kontextu jejich zdraví po omezení nezákonného obchodování). Stranou zájmu Evropské unie nezůstává ani zdraví půdy či ochrana vod, včetně sledování možných nových ekologických zátěží.

Mezi klíčové závazky EU do roku 2030 patří:

- **riziko používání chemických pesticidů je sníženo o 50 %,**
- **nejméně 25 % zemědělské půdy je využíváno v rámci správy ekologického zemědělství a výrazně se zvyšuje využívání agroekologických postupů,**
- **v EU budou při plném respektování ekologických zásad vysazeny tři miliardy nových stromů.**

PŘÍNOS K NAPLNĚNÍ VIZE

Naplňování klimatických cílů bude vyžadovat zapojení aktérů na všech úrovních rozvoje města. Udržitelné, klimaticky neutrální město je schopno zabezpečit vysokou kvalitu života svých obyvatel i návštěvníků, k čemuž využívá nové technologické nástroje a inovativní přístupy, aktivně participuje na iniciativách vedoucích k implementaci SMART řešení a pečuje o veřejný prostor tak, aby byly minimalizovány dopady klimatických změn.

SOUČASNÁ SITUACE V OSTROVĚ

Ostrov je městem s vysokým podílem zeleně

Město Ostrov se nachází na úpatí Krušných hor mezi lázeňskými městy Karlovy Vary a Jáchymov. Jeho historie je spojena s těžbou stříbra a uranu, což mělo v minulosti negativní vliv na kvalitu životního prostředí. I díky umístění na úpatí Krušných hor a minulé intenzivní socialistické výstavbě spojené s rozsáhlým veřejným prostorem okolo je v sídlištních částech města dostatek zeleně (bez ohledu na hodnocení jejich kvality a možnosti využití). Zeleň v celém katastru zabírá 30 % z celkové plochy. Konkrétně veřejné parky zabírají více než 100 ha (2,07 % z celého katastru). Zeleň má pozitivní vliv na životní prostředí a skýtá velký potenciál pro jejich využití v rámci rozvoje cestovního ruchu a aktivního trávení volného času. Na druhou stranu vysoký podíl zelených ploch a parků vytváří i vyšší provozní náklady na jejich údržbu. Město aktuálně vydává na údržbu zeleně téměř 900 Kč/obyvatele, což je mezi sledovanými městy KVK nejvíce.

Dalším doplněním stávajících zelených ploch o infrastrukturu v podobě zelených fasád či střešních zahrad je možné přispět k vyšší ochraně životního prostředí i zvýšení kvality veřejného prostoru a v jejich realizaci bude město i nadále pokračovat.

Důraz na energetické úspory

Město Ostrov plní závazky, k nimž se přihlásilo podepsáním Paktu starostů a primátorů pro udržitelnou energii a klima. Města a regiony zařazené do tohoto Paktu se zavázaly splnit cíle EU v oblasti klimatu a energetiky, tedy snížit do roku 2030 emise skleníkových plynů o 55 % oproti roku 1990. Město v roce 2023 zahájilo práce na zpracování energetické koncepce, která bude stěžejním dokumentem v oblasti energetiky města. Následná realizace bude koordinována pozicí městského energetického manažera.

Současná spotřeba města (za rok 2022) se pohybuje okolo 50 tis. MWh. Přibližně pětinu toho tvoří spotřeba domácností, zbytek je primárně průmyslová spotřeba. Zásobování Ostrova energií, zejména elektrickou, je významně závislé na zdrojích mimo město a na fungování energetické přenosové soustavy. Ekonomické a bezpečnostní dopady případného výpadku jsou z tohoto důvodu významné. Díky snaze zajistit dostupnost, prevenci bezpečnosti i zmírnění dopadů negativního vlivu na životní prostředí bude město dlouhodobě snižovat energetickou náročnost budov, podporovat přechod k obnovitelným zdrojům energie a budovat infrastrukturu pro kapacitnější distribuci.

Teplu dodávané městskou společností

Město Ostrov vlastní 100% podíl v Ostrovské teplárenské a.s. Společnost dodala v Ostrově za rok 2022 svým odběratelům celkem 211,5 TJ tepelné energie. V Ostrově je zásobováno prostřednictvím primárních a sekundárních sítí celkem 326 odběratelů s 348 odběrnými místy. Největším odběratelem je nadále společnost CZECH-CONT s.r.o. Mezi největší nebytové odběratele patří například školy a zařízení ve vlastnictví města Ostrov. Přibližně tři čtvrtiny dodávek tepla jsou dodávky pro byty ve vlastnictví společenství vlastníků, města a bytového družstva.

Město Ostrov má díky majoritnímu vlastnictví této společnosti ideální příležitost zajistit všem odběratelům stabilitu a přiměřenost cenové politiky v oblasti dodávek energií a do budoucna pozitivně ovlivňovat úspěšné plnění stanovených cílů energetické koncepce. Díky možnosti napojení na teplárenskou soustavu poskytuje nadstandardní služby pro místní podniky a má možnost motivovat nové odběratele k setrvání ve městě.

CÍL 4. I.

Město plné zeleně

Město aktivně podporuje a samo realizuje výsadbu zelených ploch v podobě parků nebo jiné zeleně a pokračuje v realizaci nových prvků zelené infrastruktury zejména za účelem minimalizování tepelných ostrovů a vytvoření příznivého klimatu ve městě. Podporována a realizována jsou také opatření v oblasti modré infrastruktury, které přispívají k optimálnímu nakládání s vodami. Jsou realizována opatření podporující zadržování vody v krajině, včetně té městské, a to vhodnými zásahy v terénu nebo volbou propustných či polopropustných povrchů tam, kde je to vhodné. Město podporuje a aktivně se podílí na zachování biodiverzity. Probíhá spolupráce se všemi stakeholdery včetně osvětové činnosti, které jsou nezbytným předpokladem úspěšné realizace.

CO: aktivity a projekty

- + Realizujeme adaptační opatření na klimatické změny - např. vsakovací parkoviště, zadržování vody v krajině, pasport malých vodních nádrží
- + Revitalizujeme zeleně ve vnitroblocích a sídlištích
- + Rozšiřujeme plochy veřejných zahrad a parků
- + Podporujeme zahrádkaření ve městě
- + Pečujeme o krajinu a zeleň v okolí města
- + Budujeme izolační zeleně mezi obytnými a průmyslovými částmi města
- + Vysadíme květinové pásy ve veřejném prostoru

PRO KOHO A S KÝM: aktéři

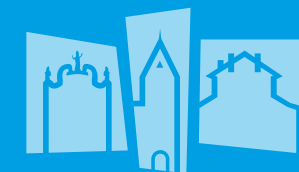
- **GARANT:** Odbor životního prostředí
- Odbor městských investic a správy
- Obyvatelé města
- Komise pro urbanismus a veřejný prostor
- Komise pro životní prostředí

JAK TO ZMĚŘÍME: indikátory

- Plochy parků ve městě
- Průměrná koncentrace částic PM10 a PM2,5
- Počet kontaminovaných míst na území města
- Počet nově vybudovaných zelených střech

PROČ: očekávané dopady

- Podpora zelených projektů a inovací umožní městu chránit a zachovávat přírodní krásy, biologickou rozmanitost a kvalitu ovzduší a vody.
- Vytváření zelených parků, zahrad a veřejných prostranství láká více obyvatel, návštěvníků a turistů, což zvyšuje atraktivitu města a podpoří cestovní ruch.
- Parky a lesoparky nabízejí obyvatelům místa pro relaxaci, setkávání a společenské aktivity, což přispívá k celkové kvalitě života ve městě.
- Město, které se aktivně angažuje v podpoře ekologie, je atraktivnější pro investory a podnikatele, kteří sledují udržitelnost a odpovědný přístup.
- Zelené prvky, jako jsou zahrady, zelené střechy a „urban gardens“, pomáhají zlepšit městskou ekologii a snižovat tepelný ostrov města.
- Podpora zelených projektů umožňuje získat dotace a finanční podporu ze strukturálních fondů EU i národních zdrojů, a tím šetřit rozpočet města.

CÍL 4. 2.

Veřejná prostranství pro lidi

Aktivně jsou realizována opatření vedoucí k zajištění lepší dopravní propustnosti města bez zbytečných omezení, zejména pro pěší, propojení intravilánu a extravilánu a realizace dalších opatření, která přispějí k dlouhodobému řešení dopadů klimatických změn a zlepší kvalitu života místních, případně návštěvníků. Jsou realizovány vhodné urbanisticko-architektonické zásahy ve spolupráci s odborníky (městským architektem) tak, aby uvedená opatření dlouhodobě přispěla k plnění výše uvedených cílů a zároveň zohledňovala estetickou funkci. Vznikají udržitelná veřejná prostranství podporující komunitní aktivity, zlepšují pocit sounáležitosti a hrdosti místních na prostor a město, kde žijí.

CO: aktivity a projekty

- + Zpracujeme koncepci veřejných prostranství
- + Aktivně využíváme práce studentů, příkladů dobré praxe, plánování či revitalizaci veřejných prostranství
- + Rozšiřujeme možnosti využití veřejných prostranství
- + Digitalizujeme teplotní mapy
- + Majetkově chráníme veřejný prostor - až na výjimky neprodáváme městské pozemky a zvyšujeme možnosti využití veřejného prostoru
- + Projekty týkající se veřejného prostoru projednáme s obyvateli, např. pomocí využití pocitových map

PROČ: očekávané dopady

- Revitalizace historických částí města umožňuje obnovit a zachovat kulturní a architektonické dědictví, což přináší výhody pro cestovní ruch a kulturní rozvoj.
- Revitalizace veřejných prostor přináší městu nový vzhled a atmosféru, což zvyšuje atraktivitu pro návštěvníky, turisty a potenciální investory.
- Pěkné a živé veřejné prostory mohou přilákat více lidí a podpořit místní podnikání, jako jsou kavárny, restaurace, obchody a další služby lokální ekonomiky.
- Veřejná místa, která jsou revitalizována s ohledem na potřeby a zájmy obyvatel, podporují vznik a posílení místních komunit a společenských vazeb.
- Investice do zelených ploch, cyklostezek a rekreačních oblastí poskytne obyvatelům možnost aktivně trávit čas venku a přispěje k zlepšení jejich fyzického a duševního zdraví.
- Osvětlené, udržované a atraktivní veřejné prostory snižují kriminalitu a zvyšují bezpečnost města.

PRO KOHO A S KÝM: aktéři

- **GARANT:** Odbor životního prostředí
- Obyvatelé města
- Odbor městských investic a správy
- Komise pro urbanismus a veřejný prostor
- Komise pro životní prostředí

JAK TO ZMĚŘÍME: indikátory

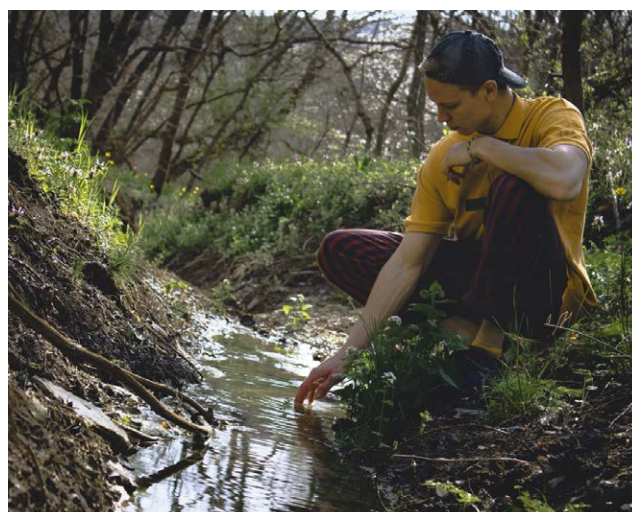
- Vyšší finanční prostředky města na podporu spolkové činnosti
- Vyšší počet spolků a jejich členů na území města
- Počet uspořádaných kulturních a společenských akcí
- Návštěvnost na kulturních a společenských akcích

CÍL 4. 3.

Město využívá obnovitelné zdroje a přispívá k plnění klimatických cílů

Obnovitelné zdroje energie jsou klíčovou součástí energetického mixu, jsou cestou k produkci čisté energie a k soběstačnosti dodávek, a to jak na individuální úrovni (např. u rodinných domů), tak zejména v oblasti komunitní či komunální energetiky (např. bytových domů či městských částí). Město nejen podporuje využívání zdrojů obnovitelné energie, ale samo aktivně participuje na jejich realizaci tam, kde je to vhodné, ideálně s využitím existující infrastruktury. V oblasti energetiky jsou realizována taková opatření, která zohledňují energetickou účinnost a úspory energií, taková řešení mají prioritu a jsou posuzována s ohledem na dlouhodobý dopad nejen na rozpočet města, ale i na kvalitu života obyvatel. V kontextu klimatických změn je realizována aktivní výsadba zeleně, jsou optimalizovány způsoby dopravy a je zpracován plán udržitelné městské mobility. Město aktivně participuje na iniciativách vedoucích ke klimaticky neutrálnímu městu a přispívá k naplňování klimatických cílů a cílů udržitelného rozvoje. Je realizátorem místní Agendy 21.

CO: aktivity a projekty

- + Zřídíme pozice energetického manažera
- + Zpracujeme místní energetickou koncepci
- + Zavedeme energetický management města - sběr informací o spotřebách energií na majetku města
- + Jsme zapojeni do projektu Paktu starostů a primátorů pro udržitelnou energii a klima
- + Pravidelnými investicemi realizujeme energetických úspory na majetku města
- + Spolupracujeme s distributorem na rozšiřování kapacity distribuční energetické sítě (v souladu s očekávaným růstem nároků na energie)
- + Investujeme do modernizace topné soustavy - posilujeme soběstačnost města v rámci tepelného hospodaření
- + Instalujeme nové zdroje výroby energie z obnovitelných zdrojů energie v rámci budov města
- + Realizujeme projekty na podporu komunitní energetiky - RES+
- + Obnovujeme síť veřejného osvětlení (snižujeme energetickou náročnost)
- + Pořádáme osvětlové kampaně směrem k obyvatelům i podnikatelům týkající se hospodárného nakládání s energiemi

PROČ: očekávané dopady

- Podpora zelených technologií a snižování emisí skleníkových plynů přispívá ke snížení dopadu na klimatické změny.
- Využívání obnovitelných zdrojů pomáhá snížit závislost na fosilních palivách a diverzifikovat energetickou produkci, což zvyšuje energetickou bezpečnost.
- Investice do obnovitelných zdrojů energie a změny energetického mixu vytvoří nové pracovní příležitosti a podpoří místní ekonomiku.
- Investice do energeticky úsporných technologií a budov sníží energetickou spotřebu a náklady na provoz veřejných budov.
- Implementace úsporných opatření v kombinaci s osvětlovou kampaní umožní lépe vysvětlovat důležitost těchto opatření pro udržitelnost a zvýšení kvality života místních obyvatel.
- Integrace moderních technologií (Smart City) umožňuje městu optimalizovat energetickou spotřebu a zvýšit efektivitu veřejného provozu.

PRO KOHO A S KÝM: aktéři

- **GARANT:** Odbor městských investic a správy
- Ostrovská topná a.s.
- Odbor životního prostředí
- Komise majetku města

JAK TO ZMĚŘÍME: indikátory

- Vyšší množství vyrobené elektřiny z OZE instalovaných na budovách a pozemcích ve správě města
- Vyšší celková úspora energie v rámci nových investičních akcí města
- Vyšší kapacita distribuční soustavy na území města
- Vyšší využití OZE v rámci energetického mixu Ostrovské topné a.s.